

Pesti utca

Sötét van már künn, csak a cukorfehér hó világít élesen. Fiatalember égő cigarettavéget hajít a hóba. A cigarettavég véletlenül úgy pottyan, hogy a tüzes vége kifelé kerül, s pirosan parázslík a puha hópázsit kellős közepéből.

Az angoloknak van egy mondásuk: „Olyan kevés szerencséje van, mint hólabdának a pokolban”. Arra gondolunk, hogy ennek a kis parázsnak éppoly kevés a szerencséje ebben a hópokolban.

Hiába, a szerencse forgandó.

•

Kisfiúk jönnek az elemi iskolából, apró csoportokban. A decemberi délután homályában hátitáskájukkal, egyensapkájukban regebeli aprócska katonáknak rémlenek.

Egyszerre az utcasarkon egyik négyes csoport megáll. A legkisebb fiúcska fölemeli két ujját, s komolyan, katonásan ezt mondja:

– Megteszem, ami tőlem telik, s hat órára pontosan ott leszek.

A másik három szintén föltartja két ujját, és karban válaszol.

– Esküszöm, hogy hű maradok. Hat órára pontosan ott leszek.

Hátat fordítanak egymásnak, s más-más irányban kettesével távoznak.

Mi ez? Káprázat? Shakespeare hősi nyelvén beszélnek egymás közt ezek a parányi harcosok a téli köd homályában?

Követjük az egyik párt.

– A zászló – halljuk – kitüntetés, őrs, csoda, szarvas, apród, farkaskölyök.

Egyszerre mindent megértünk.

Farkaskölyök, csekrész-apródok ezek a kisfiúk, s ők, akik még igazán jól tudnak játszani, igazán és jól játsszák szerepüket. Egy pillanatra se esnek ki belőle.

Ők valóban „megteszik, ami tőlük telik” s „hívek maradnak”. Ebben nem kételkedünk.

•

Háromesztendő kislány. Mélyen elmerülve ül zsámolyán egy sarokban.

– Mi lelt, baba? Miért ülsz ilyen komolyan? Mire gondolsz? – faggatják.

– Várj csak, hagyj békén – mondja. – Bújócskát játszok. Eldugtam a babámat, s most várok, amíg elfelejtem, hogy hová dugtam. Ha már elfelejtetem, akkor megkeresem.

Mennyire bevilágít a gyermeki lélek működésébe ez a kis játék. A képzelet megváltoztatja a valóság képét.

1933. december 22., péntek, 7. old.

Tél

Ketten szemközt haladnak egymás felé a járdaszegélyen. Egyik nyurga, tizenhét-tizennyolc éves fiatalember, mélyen szemébe húzott kalappal, másik csinos tizennégy-tizenöt éves leányka, félre csapott svájci-sapkában, nyakát verdeső barna fürtökkel.

Az aszfaltos járdaszegély keskeny. Egy ember is csak úgy mehet rajta, ha egyik lábát mindig a másik elé rakja.

Valamelyiküknek ki kell térnie.

Csakhogy úgy látszik, valami zavar támadt, mert mindketten makacsul megállnak egymással szemközt, s egyik sem hajlandó engedni.

Kamaszos babonáságból lépegetnek pont a járdaszegélyen, s mindketten azt hiszik, baj történnék, ha a kitézőtt útvonalat akár csak egy lépéssel is megbolygatnák.

Pár pillanatig farkasszemet néznek egymással, majd a kislány – aki hamarabb megérezte a helyzet fonákságát – egyik lábával kilépett, s helyet akart cserélni a fiúval. Lépés közben azonban egyensúlyát veszítette, imbolygott, ellenfelébe kapaszkodott, s egy pillanat múlva mindketten a kocsit szélén fölhalmozott hatalmas hóbuckában kapálóztak.

A fiú vérvörös arccal mászott kifelé. Szégyellte magát. A lány arca is lángvörös volt, de vidáman nevetett.